

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI

Çamlıyayla İlçe Gelişim Raporu

Nisan 2025

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmış olup, ilk aşamada Çamlıyayla ilçesinin temel unsurları değerdendirilmiş ve ilçenin gelişim potansiyeli haritası ortaya konmuştur. Ardından; ilçe kalkınmasıyla ilgili tüm paydaşların katılımıyla bir alıştay düzenlenerek beş tema (altyapı, sosyal konular, turizm, ormancılık ve ağaç işlemediliğı, bitkisel üretim ve hayvancılık) altında mevcut sorunlar belirlenmiş, bu sorunların çözümüne yönelik fikirler istişare edilmiş ve proje önerileri alınmıştır. alıştay sonrasında ilçenin mevcut durumu, sorun ve ihtiyaçları ile potansiyel müdahale alanları tespit edilmiş ve ilçenin gelişimine yön verecek proje fikirleri hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yatırımcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerdendirilmesi ve kullanılması sorumluluğı, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Çukurova Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Çukurova Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Çukurova Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriğı kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İçindekiler

1. Giriş	1
2. Mevcut Durum, Sorun ve İhtiyaçlar	2
2.1 Tema-1: Çamlıyayla İlçesinin Altyapı Durumu ve İhtiyaçları	2
2.2 Tema-2: Sosyal Sorunlar, İhtiyaçlar ve Öneriler	3
2.3 Tema-3: Turizm Potansiyeli	4
2.4 Tema-4: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği	7
2.5 Tema-5: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık	8
3. Proje/Faaliyet Fikirleri	10
3.1 Tema-1: Altyapı	10
3.2 Tema-2: Sosyal Konular	11
3.3 Tema-3: Turizm	12
3.4 Tema-4: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği	13
3.5 Tema-5: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık	13
4. Sonuç ve Öneriler	14
5. Örnek Projeler	16
Ek-1: Çalıştay Katılımcıları	21

1. Giriş

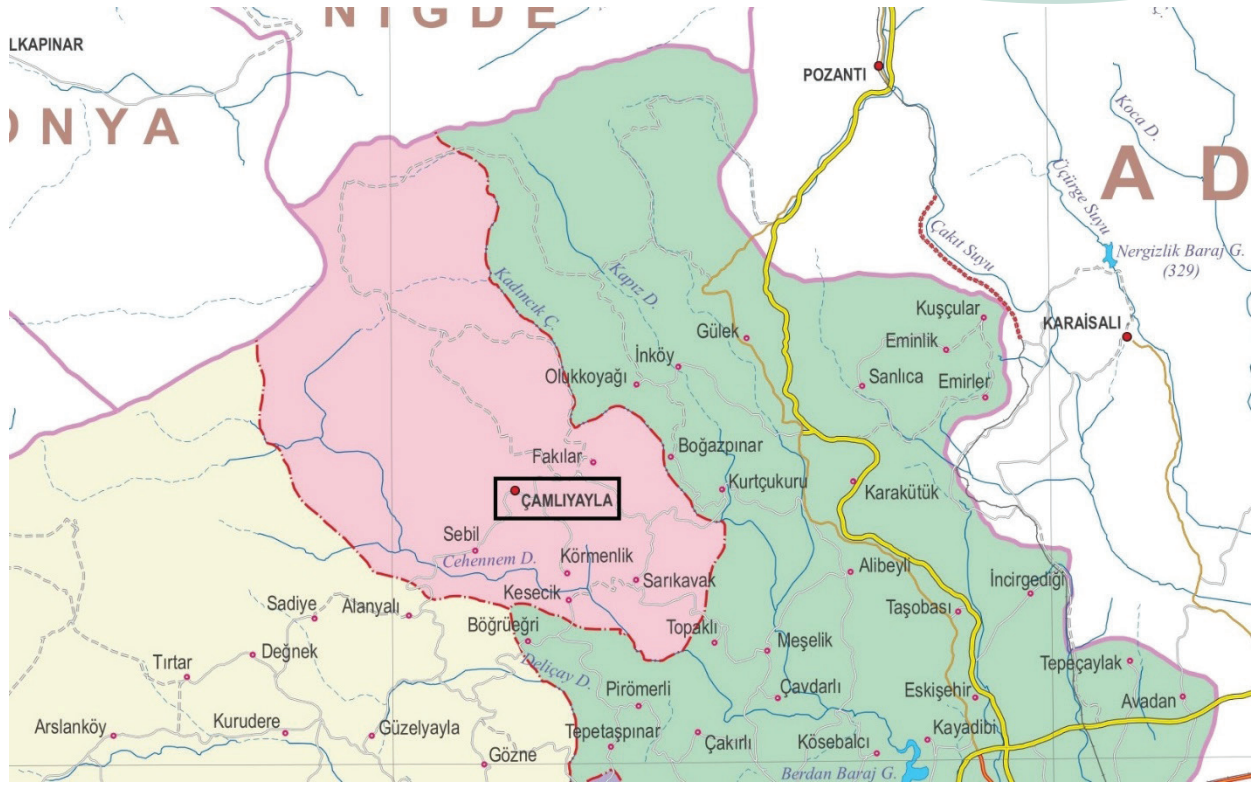
Mersin şehir merkezine 82 km, Adana şehir merkezine 107 km uzaklıkta yer alan Çamlıyayla; kuzeyinde Konya (Halkapınar) ve Niğde (Ulukışla), doğusuyla güneydoğusunda Tarsus ve batısıyla güneybatısında Toroslar ile komşu durumdadır. İlçenin yüz ölçümü 811 km², denize olan yüksekliği ise 1430 metredir. Önceden Tarsus İlçesine bağlı olan Namrun Beldesi, Tarsus İlçesinden ayrılarak, 27/08/1991 tarihinde Çamlıyayla adıyla fiilen ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Çamlıyayla, Mersin'in kuzeydoğusunda olup, %63'ü ormanlık arazi ile kaplı ve engebeli arazi yapısına sahip bir ilçedir. İklimi karasal iklim özellikleri göstermektedir. Coğrafi konumu ve bitki örtüsü itibarıyla en önemli geçim alanları sırasıyla ormancılık ve tarımdır. 2024 yılı itibarıyla 8.435 kişilik nüfusa sahip olan ilçe, potansiyelinin altında bir gelişmişlik düzeyine sahiptir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2022 yılında yayınlanan İlçe SEGE çalışmasına göre Çamlıyayla, 973 ilçe arasında 636'ıncı sırada ve 5'inci gelişmişlik kademesindeki ilçeler arasında yer almakta olup; Mersin'in toplam 13 ilçesinde ise son sırada yer almaktadır.

Çamlıyayla ilçesinin ekonomik ve sosyal kalkınma bakımından, potansiyelini ortaya çıkarabilmek, gelişimine katkıda bulunmak amacıyla Çamlıyayla Kaymakamlığı ve Çukurova Kalkınma Ajansı öncülüğünde bir ilçe gelişim planı planlanmıştır. Bu kapsamda Çamlıyayla İlçe İvmelendirme Çalıştayı, 15 Nisan 2025 tarihinde Çamlıyayla'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştayı amacı, Çamlıyayla ilçesinin sosyal, tarım, turizm, ekonomik ve altyapı sorunlarını tespit etmek ve bu sorunlara yönelik proje önerileri geliştirmek olarak belirlenmiştir.

Çalıştay sonrasında ilçenin mevcut durumu, sorun ve ihtiyaçları, potansiyel müdahale alanları ile birlikte proje fikirleri de hazırlanmıştır.

2. Mevcut Durum, Sorun ve İhtiyaçlar

2.1. Tema-1: Çamlıyayla İlçesinin Altyapı Durumu ve İhtiyaçları

Mersin'deki diğer ilçelere kıyasla düşük bir nüfusa sahip olan ilçe, yayla özelliği göstermektedir. Yazın on kat artan ilçe nüfusu altyapı sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Çamlıyayla ivmelendirme çalıştayında ilçe paydaşlarının altyapı sorun ve ihtiyaçları ile ilgili değerlendirmelerine aşağıda yer verilmiştir:

- İlçede kanalizasyon sistemi bulunmamaktadır. Yaklaşık 15.000 yapının ayrı foseptik çukuru vardır. Foseptik çukurlarının altyapı sularına karışma tehlikesi önemli bir sorundur. Kanalizasyon maliyeti yüksek olduğu için kanalizasyon sistemi kurulamamaktadır. Bununla bağlantılı olarak yazın önemli bir sinek problemi yaşanmaktadır.
- Çamlıyayla İlçesi'nin içme suyu ihtiyacı Çatak kaynağı ve Papazın Bahçesi kaynağı olmak üzere iki kaynaktan sağlanmaktadır. Birincisi, Çatak Kaynağı olup yıl boyu ortalama 3.540 lt/sn. debi ile terfi sistemi ile gelmektedir. İkincisi Papazın Bahçesi Kaynağı olup sadece yaz döneminde içme suyu temini için iki kaynaktan yapılmaktadır. İçme suyu boruları eski olduğu için sızma ve kaçak nedeniyle su kesintileri çok fazla yaşanmaktadır. Hatların eskiliğinden dolayı kaçak, sızıntı tespiti zordur.
- Çamlıyayla İlçesi'nde doğalgaz sistemi yoktur. İlçelere doğalgaz ulaştırılmasında merkez nüfusu 15 bin ve üzerindeki ilçeler dikkate alınmakta, ayrıca merkez nüfusu 10 bin ve üzerinde olup bölgesel ve coğrafi koşulları, tüketim potansiyeli veya bölgede bulunan tesislerin ihtiyaçları açısından şehir besleme hattı yapımında ekonomik veya stratejik fayda görülen ilçeler de EPDK tarafından kendisine intikal eden talepler doğrultusunda ilgili dağıtım şirketlerinin görüşleri ile Bakanlık onayına sunulmak üzere BOTAŞ'a bildirilmektedir. Bununla birlikte EPDK, zorlu coğrafi koşullara sahip veya nüfus potansiyeli doğalgaz maliyetini kaldıramayacak ilçelere LNG/CNG ile doğalgaz verme uygulamasını hayata geçirmiştir. İlçede mevcut durumda ısınma

için kömür ve odun kullanılmaktadır. Bu durum hem hava kirliliğine neden olmakta, hem de yerel halkı ormandan kaçak odun kesimine teşvik etmektedir.

- İlçede atık su arıtma tesisi bulunmamaktadır.
- Çamlıyayla İlçesi'ndeki katı atıklar düzensiz depolanmakta olup, kışın ortalama 3-4 günde bir, yazın ise her gün 25 tonluk tırla Mersin'deki katı atık bertaraf tesislerine götürülmektedir. Sarıkavak'ta bir çöp toplama merkezi bulunmaktadır.
- İlçe merkezinde bulunan mucurlu yollar özellikle kış aylarında karla birlikte sorun oluşturmaktadır.
- İlçedeki dağınık yerleşim yapısından ötürü internet bağlatmanın zor olduğu belirtilmiştir.
- Kışın özellikle yoğun kar yağışının olduğu dönemlerde uzun süreli elektrik kesintileri yaşanmaktadır.
- Kışın soğuk ve dondan dolayı su boruları patlayabilmekte ve evlerde su baskınları yaşanabilmektedir.

2.2. Tema-2: Sosyal Sorunlar, İhtiyaçlar ve Öneriler

2024 yılı itibariyle 8.435 kişilik nüfusa sahip olan ilçe, potansiyelinin altında bir gelişmişlik düzeyine sahiptir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2022 yılında yayınlanan İlçe SEGE çalışmasına göre Çamlıyayla, 973 ilçe arasında 636'ıncı sırada ve 5'inci gelişmişlik kademesindeki ilçeler arasında yer almakta olup; Mersin'in toplam 13 ilçesinde ise son sırada yer almaktadır.

İlçedeki resmi ve özel eğitim kurumlarına bakıldığında; 1 adet anaokulu, 3 adet ilkokul, 4 adet ortaokul, 1 adet Anadolu lisesi ve 1 adet halk eğitim merkezi olmak üzere toplam 10 adet eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu eğitim kurumlarında 9'u okul olup; bu okullardaki toplam öğrenci sayısı 572, toplam derslik sayısı 105, toplam öğretmen sayısı 62'dir. İlçede derslik başına ortalama öğrenci sayısı yaklaşık 6 öğrencidir. İlçede rehberlik araştırma merkezi, öğretmen evi, BİLSEM ve MESEM bulunmamaktadır.

İlçede bir adet entegre devlet hastanesi vardır. 1 adet huzurevi, 1 adet ilçe halk kütüphanesi ve 2 adet kuran kursu bulunmaktadır. Kapasitesi 44 kişi olan bir özel erkek yurdu, kapasitesi 180 olan Çamlıyayla öğrenci yurdu olmak üzere toplam 2 adet öğrenci yurdu bulunmaktadır.

Çamlıyayla ilçesindeki sosyal sorunlar başlığı altında ele alınan konular iki başlıkta özetlenebilir: yaşlıların bakımıyla ilgili sorunlar ile sağlık, istihdam ve sosyal altyapı eksiklikleri.

Yaşlıların Bakımıyla İlgili Sorunlar

- 2024 TÜİK verilerine göre Çamlıyayla ilçesinde 65+ yaşlı nüfusun, toplam nüfusa oranı %27 olarak belirtilmiştir. Ayrıca çeşitli sebeplerden ötürü tek başına yaşayan vatandaşlar da sosyal olarak önemli sorunlarla karşılaşmaktadır.
- Tek başına yaşayan vatandaşlar özellikle kış aylarının gelmesiyle birlikte başta sağlık olmak üzere, kişisel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekmekte, bu sebeple de büyük bir çoğunluğu ilçeden zorunlu olarak ayrılmak durumunda kalmaktadır.
- İlçede Erdemli Huzurevine bağlı Çamlıyayla Ek Ünitesi bulunmaktadır. Bu ünite sadece yaz aylarında faaliyet göstermektedir. Huzurevinin yaz ve kış aylarında tam donanımlı olarak çalışabilir olması ilçe için büyük bir kazanım olacaktır.
- İlçe SYDV'nin verdiği bilgilere göre; ilçe merkez ve kırsal mahallelerinde bulunan ihtiyaç sahibi yaşlı ve engelli vatandaşların ev temizliği ve kişisel bakımlarına ilişkin

temel ve zaruri ihtiyaçları karşılanmaktadır. Proje kapsamında 80 vatandaş program dâhilinde hizmet almaktadır. Vefa Yaşlı Evde Bakım Programı kapsamında 4 personel çalışmaktadır. İhtiyaç sahibi durumunda olup kişisel bakımlarına ilişkin temel ve zaruri ihtiyaçlarını karşılayamayan vatandaşların ihtiyaçları giderilmektedir. Projenin 2025 yılı bütçesi 2.290.244,00 TL' dir. İlçede sosyal hizmet merkezi bulunmamakta ancak yılda 4-5 kez Tarsus sosyal hizmet merkezi, evde bakım aylığı gibi yardımlarla ilgili olarak incelemelere gelmektedir.

Sağlık, Eğitim, İstihdam ve Sosyal Altyapı Eksiklikleri

- amlıyayla ilçesinde bir adet entegre devlet hastanesi vardır. Hastanenin kadın doğum hizmetinin ve diş hekimliği hizmetlerinin yeterli olmadığı bildirilmiştir. Çalışma ağındaki nüfus; ilçe nüfusunun önemli bir bölümünü oluştırmaktadır.
- Bölgede turizm ile ilgili önemli bir potansiyel olmasına karşın, bu sektörde yeterli derecede yetişmiş ve istihdam edilebilecek personel bulunmamaktadır. Yetiştirilebilecek gençler de başka ilçelere ve illere iş imkânları için göç etmektedir. Bu da turizm konusunda bölgenin yetersiz kalmasına yol açmaktadır. Mesleki eğitim alanlarının geliştirilmesi gerekmektedir.
- İlçeye atanan öğretmenler ve diğer kamu peronellerinin; çalıştıkları yere aidiyet duygularının geliştirilmesi, barınma ihtiyaçlarının karşılanması, Tarsus gibi diğer ilçelerdeki evlerinden Çamlıyayla'ya günlük gidiş – geliş yapmak zorunda kalmaması için lojman ihtiyacının acil olduğu belirtilmiştir.
- 0-6 yaş arası çocukların eğitim süreçleri zorunlu eğitim kapsamında olmadığı için ikametlerinden ilçeye velilerinin kendi imkânlarıyla gidiş geliş yapmaları eğitim süreçlerini zorlaştırmaktadır.
- İlçede gençlik ve spor ilçe müdürlüğü birimi açılmıştır ancak herhangi bir personel ataması yapılmamıştır. Gençlik ve spor işleri de milli eğitim ilçe müdürlüğü eliyle yapılmaya çalışılmakta ve bu durum milli eğitime ek iş yükleyerek esas işlerin yapılmasını zorlaştırmaktadır.
- İlçede özellikle akıl ve zekâ oyunları konusunda eğitim verebilecek eğitmen ihtiyacı vardır. Halk eğitim eğitmenlerine bu konuda teknik destek kapsamında kapasite geliştirme eğitimleri verilebileceği bildirilmiştir.
- İlçede özellikle gençler başta olmak üzere orada görevli kamu görevlilerinin, yaz-kış orada oturan nüfusun ve yazın yayla turizmine çevre illerden-ilçelerden gelen yayla nüfusunun daha çok bir araya gelebilmesi adına sosyal faaliyetlerin artırılması ve çeşitlendirilmesi, bunun yannıda ilçenin cazibe merkezi haline getirilmesi ve bu kapsamda bölgesel aktörlerle beraber hareket edilmesi gerekmektedir.

2.3. Tema-3: Turizm Potansiyeli

amlıyayla; turizm anlamında gerek sahip olduğu iklim gerekse coğrafi unsurları ile önemli bir potansiyele sahiptir. Yazın ilçenin nüfusu yayla turizmciliği ile oldukça artmaktadır. amlıyayla'da turistik açıdan dikkat çeken ziyaret noktalarının başında; Kadıncık Vadisi içerisindeki Papazın Bahçesi, Ana Ardıç, Saklı Cennet/Kisecik Kanyonu, inili Göl, Namrun Kalesi, Sinap Kalesi, Cehennem Deresi Vadisi gelmektedir. Bunun dişında Çamlıyayla; yoğun ormanlık alanları, içinde barındırdığı yaban hayatı, çok çeşitli doğal güzellikleri, karsamba, bandırma, karakuş tatlısı gibi gastronomik ürünleri, yöresel el sanatları ve festivalleri ile turizm sektörüne kuvvetli bir potansiyel sunmaktadır.

Doğa turizmi olarak; kuş gözlemciliği, doğa yürüyüşü, yayla turizmi, av turizmi,

kampçılık, karavan turizmi vb. potansiyel turizm türleri vardır. Ekstrem sporlarda; dağ bisikleti, kaya tırmanışı, motokros, canyoning, kanyon üzerinde slackline (ipte yürüme) vb. örnekler verilebilir.

Namrun Kalesi: Orta Çağ'a tarihlenen ve bölgedeki en ünlü kalelerden birisi olan Namrun, Çamlıyayla İlçe merkezindedir. Hitit ve Asur Dönemleri'nde "Illibru" olarak bilinmektedir. Yüksek bir tepe üzerinde inşa edilen savunma kalesine, yıkılmış bir merdivenle çıkılmaktadır. Kuzeyde kesme taşlardan yapılmış iki burcu sağlam olarak kalırken, müstemilatının tümü yıkılmıştır. Namrun üç dağlık vadinin kesişme noktasında, güneye ve kuzeye hâkim çok güzel ve stratejik bir konumda inşa edilmiştir.

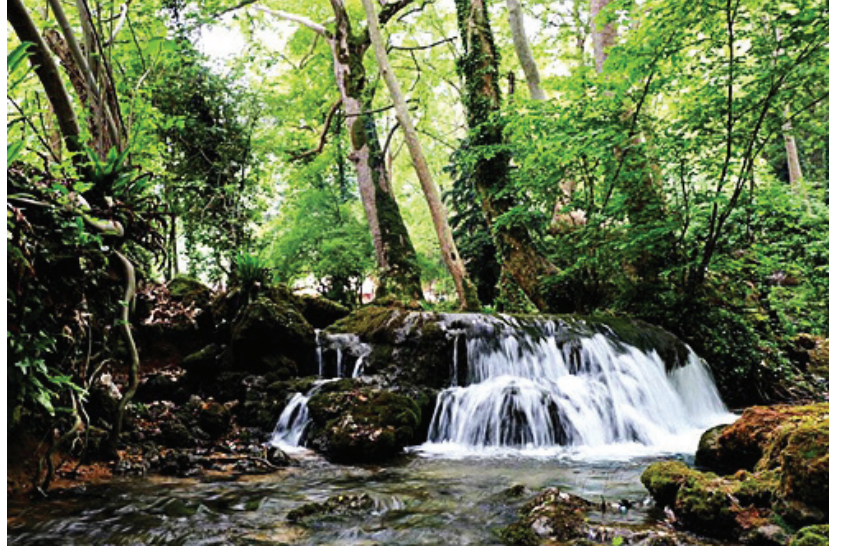
Namrun'dan Sinap Kalesi çok rahat görülebilmektedir. Sinap yoluyla kuzeyden Gülek'e ve Bulgar Dağı'ndan Ulukışla'ya doğru giden yolların yer aldığı bir geçiş bulunmaktadır ve Namrun'dan güneye giden iki yoldan biri batıya doğru kıvrılarak sonunda Çandır'a ulaşırken, diğeri Tarsus'tan Pozanti'ya ve Kapadokya'ya giden anayolla birleşmektedir. Namrun' un stratejik önemi, Gülek Kalesi'nin yukarısındaki Kilikia Kapıları' nın korunmasındaki rolüdür. Namrun'da uzun süre Hetum'ler hüküm sürmüştür. 14. yüzyılın sonlarında bir ara Memlûk garnizonu burada yer almıştır.

Sinap Kalesi: Namrun Kalesi'nden sonra Çamlıyayla'nın ikinci büyük tarihi yapısı olarak ön plana çıkmaktadır. Kale duvarları oldukça yıpranmıştır. Taşların arasından çeşitli bitkiler çıkmış ve kaleye zarar vermektedir. Kale içerisindeki alanlar tamamen yıkılmış durumdadır. Kale ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılayabileceği alanlara uzaktır. Kale yakınında hiçbir tesis, bilgi noktası, yeme-içme alanı vs. bulunmamaktadır. Kale yıkılmaya yüz tutmuş vaziyettedir. Bir restorasyon ya da sağlamlaştırma çalışması yapılmadığı takdirde ziyaretçiler için güvenlik riski bulunmaktadır.

Kisecik Kanyonu (Saklı Cennet): Kisecik Kanyonu Mersin şehir merkezinden özel araçla 1,5 saatlik uzaklıkta, Tarsus Çayı'nın içinden aktığı, görsel ve kanyonculuk açısından potansiyel barındıran sulu bir kanyondur. Kanyonun bölgehalkı tarafından bilinmesi, hafta sonları gezi ve piknik amaçlı tercih edilmesi, bölgede bulunan dağcılık ve doğa yürüyüşü kulüplerinin bu bölgeye düzenli yürüyüş organizasyonları düzenlemesi Kisecik Kanyonu'nu turistik bir odak noktası haline getirmektedir.

Papazın Bahçesi (Kadıncık Vadisi): Kadıncık Vadisi; sedir, karaçam, meşe, gürgen ağaçlarının yoğun olduğu, bakir yapısı ile dikkat çeken, Çamlıyayla'nın en bilindik turistik odak noktalarındandır. Kadıncık Vadisi içerisinde yer alan Papazın Bahçesi ise; içerisinde alabalık üretim tesisi bulunan, asırlık çınar ağaçları arasından akan sularıyla dikkat çeken bir mesire alanıdır.

Çam ormanlarıyla kaplı kadıncık vadisi derinliklerinde bulunan 800 mt irtifaya sahip bir konumda asırlık çınar ağaçları arasında kurulmuş bir yerdir. Vadi çevresi ise maksimum 2.000 metre yüksekliğe sahip çam ormanlarıyla kaplı güzel bir doğaya sahiptir. Bahçe içine ahşap ve demir profiller kullanılarak köprü, çardak ve çitler yapılmış, tuvaleti çeşmesi ve otoparkıda bulunan güzel bir mesire alanı oluşturulmuştur. Mesire alanının önünde tarım ve Orman Bakanlığı'na ait doğa koruma ve milli parklar binası bulunmakla birlikte, Çamlıyayla bahçe alabalık üretim tesisi ve binası da bulunmaktadır. Papazın Bahçesi, Papazın Suyu ve Sinap Kalesi ile Namrun Kalesi aynı lokasyonda olduğu için tur rotalarına mola alanı ve fotoğraf çekme alanı olarak işaretlenebilir.

Ana Ardıç Tabiat Anıtı: Çamlıyayla kent merkezine 25 km uzaklıktadır. Papazın Bahçesi'ne ise yaklaşık 10 km mesafededir. Ulaşım stabilize yol ile sağlanabilmektedir. 1.120 yaşındadır, yaklaşık 22 metre boyunda ve yaklaşık 3,5 metre çapındadır. Yakınında ziyaretçi ihtiyaçlarına yönelik donatılar ve hizmet sağlayıcılar bulunmamaktadır.

Çini Göl: Çamlıyayla'nın en özel ve en tanınmış gölüdür. Bolkar Dağları'nda yer alan buzul göllerinin en önemlisidir. Çamlıyayla sınırları içerisinde yer alan, 2.500 metre yükseklikte bir krater gölü olup, 25.000 m²'lik yüz ölçüme sahiptir. Ölçülebilen derinliği 100 metredir. Suyu içmeye elverişlidir. Doğal güzelliği haricinde turizme bir diğer katkısı, gölün kenarında dağcılar için kamp alanının yer almasıdır. Çini Göl'ün bulunduğu mevkiide bu göl hariç irili ufaklı 9 krater gölü daha mevcuttur.

Dipten kaynadığı sanılıp, siyaha çalan lacivert bir rengi vardır. Çini Göl, derinliğinden dolayı halk arasında "dipsiz" ismiyle de anılmaktadır. Suyu içmeye elverişlidir. Çini Göl'ün görülen doğal güzelliği haricinde, turizme bir diğer katkısı, gölün kenarında dağcılar için kamp alanının yer almasıdır.

Turizmle ilgili karşılaşılan sorunlar aşağıdaki gibidir:

- Çamlıyayla'da birçok turistik noktanın (Ana Ardıç, Papazın Bahçesi, Baştepe gibi) ulaşımı zor, yollar bozuk ve mevsimsel olarak hızla tahrip olmaktadır. Ayrıca pek çok alanda ışıklandırma ve internet altyapısı bulunmamaktadır.
- Papazın Bahçesi, Sinap Kalesi, Baştepe, Cehennem Deresi gibi alanlar Milli Parklar ve sit statüsünde olduğundan giriş kısıtlamaları ve yapılaşma yasakları mevcuttur. Bu durum, söz konusu alanların kontrollü turizm kapsamında dahi etkin kullanımını engellemektedir.
- İlçenin sembollerinden biri olan Namrun Kalesi'ne yönelik bazı çevre düzenlemeleri yapılmasına rağmen hala kaleye erişimde zorluklar yaşanmaktadır. Bu durum, kültürel mirasın tanıtımını ve ziyaretçi sayısını sınırlamaktadır.
- İlçede yalnızca birkaç küçük otel ve pansiyon bulunmaktadır. Ev pansiyonculuğu ise ev sahiplerinin ekonomik ihtiyacının olmaması ve evlerini kiraya verme konusundaki isteksizlikleri nedeniyle gelişmemektedir.
- Yörede yörük kültürü, el yapımı doğal ürünler, yerel göç takvimleri ve endemik kuş türleri gibi güçlü temalar bulunmasına rağmen bunlar turizm ürününe dönüştürülememektedir.
- Çamlıyayla'nın doğal güzellikleri ve turizm potansiyeli, sosyal medya ve dijital platformlarda yeterince tanıtılamamaktadır.
- İlçedeki bazı kamu yapıları, örneğin huzurevi, uzun süredir atıl durumdadır ve sosyal ya da turistik amaçlarla değerlendirilememektedir.
- Çamlıyayla'da hediyelik eşya satan dükkânlar bulunmamaktadır. Buraya gelen turistler el işi ürünler üreten yerel satıcılardan aldıkları eşyaları hediyelik olarak yanlarında götürmektedir. Bu anlamda ilğne oyası Çamlıyayla'ya özgü, en göze çarpan hediyelik eşyalardandır.
- Çamlıyayla'da turizmin gelişmesine katkı sağlayacak insan kaynağı kapasitesi yetersiz olarak değerlendirilebilir. Çünkü turizmi odağına alarak ürün ve hizmet satışı yapan, çalışanlarını turistlere kaliteli hizmet sunma konusunda geliştiren yeterli sayıda esnaf veya işletme bulunmamaktadır.

2.4. Tema-4: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği

Çamlıyayla'nın yüz ölçümünün %63'i ormanlarla kaplıdır. Bu oran, yaklaşık 50.865 hektar orman alanına denk gelmektedir. %64,9'u (32.988 ha) verimli orman, %35,1'i (17.877 ha) ise bozuk orman alanlarından oluşmaktadır.

Toros Göknarı, sedir, ardıç, karaçam, andız vb. ibreli türlerin hâkim olduğu bir bitki

örtüsüne sahip olmakla beraber alıç, Kermes Meşesi, erguvan gibi yapraklı türlerde mevcuttur. Ağaççık ve çalı türlerinde ise, karaçalı, kuşburnu, laden, geven, ısırgan, böğürtlen vb. bulunmaktadır. Otsu bitkilerinde; salep, çiğdem, ayırık, eğrelti, menekşe, çuha çiçeği, çoban lalesi vb. türler bulunmaktadır.

Ormancılık faaliyetleri, yalnızca ekonomik bir gelir kaynağı değil, aynı zamanda doğanın korunması ve sürdürülebilir kalkınma açısından da önemli bir rol oynamaktadır. Bölgedeki yoğun orman varlığı, yerel ekosistemin korunmasına katkı sağlamakta ve erozyon, sel gibi doğal afetlerin önlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Fidan dikimi ve ağaçlandırma çalışmaları, gelecekte de bu doğal zenginliğin sürdürülebilmesi adına önem taşımaktadır. Cehennemdere Vadisi, Yaban Keçisi popülasyonunu korumak amacıyla Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ilan edilmiştir.

Ormancılık anlamında mevcut sorunlar, zorluklar ve altyapı eksiklikleri göz önüne alındığında;

- Yangın söndürme ekipman eksikleri bulunmaktadır Hâlihazırda toplam aktif 3 araç vardır. En risksiz ilçe gibi görünmekle beraber ilçede derin vadilerin bulunması, iklim değişikliğine bağlı tehlikeler nedeniyle riskli olarak değerlendirilebilir.
- Orman ürünlerinin yerel ekonomiye katkısını artırmak için çeşitli projeler geliştirilmelidir.
- Orman köylerinde yaşayan halkın orman kaynaklarını kullanımı, çeşitli destek mekanizmalarıyla daha sürdürülebilir hale getirilmelidir.
- Yerelde orman ürünlerini işlemeye yönelik tesis ihtiyacı vardır. (Pelet üretimi, ihracata yönelik ürünler gibi).
- Ormanların turizm açısından kullanımı (doğa yürüyüşleri, ekoturizm vb.) için belli başlı yatırımlar gerekmektedir.
- Ormancılık ve yöresel ürün çalışmalarını birleştirecek çeşitli projelerin uygulanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

2.5. Tema-5: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık

Tarımsal üretim ve hayvancılık Çamlıyayla'nın önemli gelir kaynaklarından birisidir. Toplam tarım alanı 12.658 dekar olarak kaydedilmiştir. Toplam alanın yaklaşık yarısında -6.047 dekar (%48)- meyve yetiştirilmektedir. Bölgedeki ormanlık alanların %63 olan yoğunluğu, tarıma elverişli arazileri sınırlı düzeyde tutmaktadır.

Ancak mevcut tarım alanlarında çeşitli ve katma değerli ürünler yetiştirilmektedir. Öne çıkan ürünlere bakıldığında özellikle bazı meyve türlerinde ve domateste önemli bir üretim merkezi olduğunu göstermektedir. Sebze de özellikle domates üretimi açık

ara farkla önde olup toplam sebze üretiminin %82'sini karşılamaktadır. Meyvede ise trabzon hurması (cennet elması), şeftali, erik, kiraz, sofralık üzüm, ceviz, badem ön plana çıkmaktadır.

Çamlıyayla'da küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. İlçede yaklaşık 70.000 hayvan bulunmaktadır. Çamlıyayla'da 30.092 kovan bulunmaktadır. İlçede toplamda 135 arıcılık işletmesi bulunmaktadır. Çamlıyayla'nın büyük alanının ormanlarla kaplı olması ve zengin bitki çeşitliliği, arıcılık için yüksek potansiyel barındırmaktadır.

Bitkisel üretim ve hayvancılık teması altında kurulan çalıştay masasında görüşülen ana konular; kooperatifleşmenin önündeki engeller, işgücü eksikliği ve tarımsal amaçlı finansman olanaklarına erişim sorunlarıdır. Bu başlıklar bağlamında ortaya çıkan ihtiyaç ve sorun alanları aşağıda özetlenmektedir:

- Enerji maliyetlerinin özellikle Kisecik'te çok yüksek olduğu belirtilmiştir.
- Sebil'de valilik projesi kapsamında sulama boruları döşenmesi planlanmaktadır ancak izin konusunda sıkıntılar yaşandığı belirtilmiştir.
- Tarımda ürün kalitesinde sorun olmadığı belirtilmiş, buna rağmen markalaşma ve pazarlama konularında ciddi eksiklikler bulunduğu belirtilmiştir.
- Üzümcülük; floradan dolayı bitme noktasına gelmiş ancak şimdi anaç değişikliği yapılmış ve yeniden üzüm üretimi yapılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte daha çok geliştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.
- Kırsalda özellikle aile çiftçiliği yapıldığı belirtilmiştir. Arazilerin parçalı olduğu bildirilmiştir. Dışarıdan işçi getirilememektedir.
- Tarım ve kırsal desteklere talebin az olduğu bildirilmiştir.
- Nüfusun yaşlanmasının, tarım için en önemli tehditlerden birisi olduğu bildirilmiştir.
- Hayvancılıkta ise küçükbaş hayvanlarda türden/ırktan kaynaklanan verimlilik sorunları olduğu bildirilmiştir.
- Büyükbaşta süt veriminin az olduğu ve yaz-kış mevsimlerinde satış farkları olduğu bildirilmiştir.
- İlçede 135 arıcının olduğu ve çok kaliteli bal üretiminin yapıldığı, bal üretiminde diğer ilçelere göre iddialı oldukları belirtilmiştir.
- İlçede seracılığın olmadığı, sadece Ajans faaliyeti ile Kisecik'te 6 dönüm sera bulunduğu belirtilmiştir.

3. Proje/Faaliyet Fikirleri

Çamlıyayla için belirlenen 5 tema için paydaşlardan sağlanan geribildirimler ile aşağıdaki alanlarda proje geliştirilmesi veya projesi devam eden işlerde ilerleme kaydedilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

3.1. Tema-1: Altyapı

- CNG veya LNG formunda taşınmalı doğalgaz sisteminin ilçeye kazandırılması için EPDK, BOTAŞ ve ilgili dağıtım firmaları ile görüşülmesi, gerekli lobi faaliyetlerinin yapılması, Türkiye’de benzer biçimde taşınmalı doğalgaz sistemi kullanılan ilçelerin incelenmesi,
- Durgun sularda üreyen sivrisineklerin üreme kaynaklarının tespit edilmesi, kış ve bahar aylarında sivrisinek larvaları ile biyolojik biyosidal ürünlerle mücadele edilmesi,
- Foseptik çukurlarına yönelik sızdırmazlık kontrollerinin yaptırılması,
- İçme suyu kayıp ve kaçaklarına yönelik tespitlerin yoğunlaştırılması için MESKİ ile görüşmelerin gerçekleştirilmesi,
- İlçe merkezindeki mucurlu yolların asfalt ile kaplanması,
- Atık ayrıştırması için halkın bilinçlendirilmesi, buna yönelik telefon uygulaması oluşturulması, mobil atık getirme merkezleri kurulması ve mobil ayrıştırma araçlarının alınması,
- Elektrik kesintilerine yönelik trafo merkezi sayısının artırılması,
- Tarsus’ta kurulan yeni OSB’ler ile meslek lisesi arasında istihdam ve işbirliği protokolü imzalanması,
- İnternet hizmetinin yaygınlaştırılması için internet altyapısı sağlayıcı firmalarla görüşmeler gerçekleştirilmesi ve protokoller imzalanması,
- Don olaylarından dolayı su borularının patlamasını engellemek için don olaylarından önce halka uyarı ve bilgilendirme mesajları atılması,

3.2. Tema-2: Sosyal Konular

- Çayirekinliği mahallesi Göpter mevkiinde bulunan huzurevinin yaz-kış faaliyet gösterecek bir duruma getirilmesi, mümkünse Mersin aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğüne bağlı yaşlı bakımevine çevrilmesi,
- Erdemli huzurevinin yaz-kış faaliyette olacak bir bakımevine çevrilmesi, bu kapsamda gerekli ekipman-personel desteğini içeren bir proje uygulanması,
- İlçede sosyal hizmet merkezinin kurulumu için faaliyetler yapılması,
- Sağlık hizmetlerinde ilçedeki hastanenin kapasite ve yetkinliğinin artırılması gerekmektedir. Özellikle kadın doğum ve diş tedavisi konusunda kapasite geliştirilmesinin öncelikli olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda projeler yürütülmesi,
- Akciğer hastalıkları için sanatoryum yaptırılması, hastalara temiz havada yürüyüş rotaları oluşturulması,
- Turizm uygulama otelinin açılması, bunun için ilgili makamlarla görüşmeler sağlanması ve faaliyetler yürütülmesi,
- Mesleki eğitim alanlarının geliştirilmesi için bölgenin yapısı, potansiyeli ve ihtiyaçlarıyla uyumlu olabilecek yeni programlar oluşturulması, bu konuda pilot çalışma ve ihtiyaç analiz çalışması yapılması,
- Çıraklık kurumunun geliştirilmesi adına MESEM açılması ve böylelikle personel eksikliğinin giderilmesinin, özellikle arıcılık alanında faydalı olacağı belirtilmiştir.
- MESEM'de eğitim verebilecek öğretmen yetiştirmek için teknik destek vb programlarla yetkinlik geliştirilmesi,
- İlçede çalışan başta öğretmenler olmak üzere kamu personelleri için bir barınma yeri-lojman vb. yaptırılması, atıl bina olan ve lojmana dönüştürülebilecek binaların değerlendirilmesi,
- Orman ürünleri, mobilya ürünlerinin üretimi, arı kovanı üretimi, ağaç işleri vb. işleme ile turizm ve otelcilik konularında çok programlı liseye ek bölümler açılması, böylece yetişmiş işgücü ve ara eleman ihtiyacının karşılanabilmesi,
- Bal arıcılığına yönelik üretim, bilinçlendirme, pazarlama, kooperatifleşme, marka oluşturma gibi alanlarda eğitim ve kapasite geliştirilmesi ve arıcılık kooperatifi kurulması,
- Doğa turizmi konusunda faaliyet gösteren sektörlerde çalışan ilgili kurumların kapasite ve yetkinlik programlarının, Ajans'ın teknik destek gibi faaliyetleri ile geliştirilmesi ve bu konuda başvurular yapılması,
- 0-6 yaş arası çocukları kapsayan okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması ile servis vb imkânların ilçeye getirilmesi için ilgili makamlarla görüşmeler sağlanması,
- Halk eğitim müdürlüğünün hem fiziksel donatı hem öğretmen yetkinliğinin artırılması ve bunun için desteklere başvurulması,
- İlçedeki genç nüfusa yönelik neler yapılabileceği ile ilgili Tarsus Üniversitesi ve OSB ile görüşmelerin devam ettirilmesi ve daha çok bölgesel aktörün bu görüşmelere davet edilmesi,
- İlçede seracılığa yönelik gençler ve potansiyel girişimciler için uygulama bahçesinin oluşturulması,
- İlçedeki gençlik ve spor ilçe müdürlüğü biriminin fiilen faaliyete geçmesi ve yaz – kış etkinlikleri organize etmesi,
- Halk eğitim eğitmenlerine akıl ve zekâ oyunları gibi konularda teknik destek kapsamında kapasite geliştirme eğitimleri verilmesi,

- Voleybol, futbol vb sporların yaygınlaştırılması için Ajans tarafından teknik destek ile kapasite geliştirme eğitimlerinin verilmesi,
- Yerel iş gücü olarak belediye dışında sivil toplum kuruluşlarının yetersiz olması ve maddi güçlerinin olmaması nedeniyle ilçede KOSGEB, ÇKA, belediye destekli orta ve büyük işletmelerin açılması, mevcut olanların kapasitelerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılması,
- Sosyal anlamda daha çok insanın bir araya gelebilmesi için doğa kampları yapılması,
- Belirli resmi günlerde (19 Mayıs gibi) düzenlenen etkinliklerin geliştirilmesi,
- Astronomi gibi bölgenin potansiyeli ile uyumlu bilimsel etkinliklerin belediye desteğiyle yapılması,
- Bölgede yetişen ve yapılan ürünlerle ilgili festivaller düzenlenmesi, örn. Karsambaç Festivali gibi,
- Ağustos'un ikinci haftası yapılan İğne Oyası, Motofest gibi festivallerin daha da geliştirilip verimli olması için üniversiteler ile görüşme sağlanması,
- İlçede sosyal hayatın daha da renklendirilmesi amacıyla yaz – kış sinema ve televizyon gösterimleri yapılması,
- Yazın açık hava sineması yapılması, tiyatro ve Karagöz-Hacivat gibi gölge oyunlarının oynanması.

3.3. Tema-3: Turizm

- İlçenin Cittaslow potansiyelinin araştırılması, bunun için ilgili kurumların, Ajans'a gerekirse teknik destek kapsamında başvuru yapması,
- Yüksek ziyaret potansiyeline sahip turistik destinasyonlara yönelik mevsim koşullarına dayanıklı yollar inşa edilmesi ve bakım-onarım süreçleri planlı şekilde yürütülmesi,
- Ana güzergâhlarda ışıklandırma ve mobil internet erişimi sağlanması, bu çalışmalar için Mersin Büyükşehir Belediyesi ve Karayolları ile koordinasyon sağlanması, kırsal altyapı hibe programlarından faydalanılması,
- Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü ile iş birliği kurularak kontrollü erişim ve sürdürülebilir turizm kullanım planları hazırlanması,
- Sinap Kalesi gibi alanlarda kamp ve karavan turizmi için izin alınabilecek alternatif kullanım senaryoları oluşturulması, Ayrıca, yöre halkı ve STK'ların katılımıyla çevreye duyarlı işletme modelleri (ör. rehberli turlar, günübirlik kullanım alanları) geliştirilmesi,
- Namrun Kalesi'ne erişimi kolaylaştırmak amacıyla asansör destekli bir ulaşım sistemi kurulması, bu sistemin doğal dokuya zarar vermeyecek şekilde planlanması ve tarihi yapının özgünlüğünü koruyacak bir mimariyle bütünleştirilmesi,
- Belediye ve özel sektör iş birliğiyle bungalov tipi küçük ölçekli konaklama birimlerinin artırılmasının öncelikli yapılması. Örneğin Zevzek Tepesi'nde hayata geçirilen 10 bungalovluk proje örnek bir model oluşturmaktadır. Bu projeye ek olarak çocuklara yönelik macera parkı gibi donatılarla konaklama alanlarının cazibesi artırılması. Ayrıca, Sığır Yaylası-Sarıkayalar tarafında belediyeye tahsis edilen bir bölge vardır. Bu bölgede bungalov evler, yürüyüş rotaları ve park alanlarını içeren bir eko turizm projesi hayata geçirilebilir. Bu projenin uygulanabilirliğini araştırmak için Ajansın Fizibilite Destek Programına başvuru yapılması. Bunların yanı sıra, kamp ve karavan alanlarına yönelik altyapı da geliştirilerek alternatif konaklama seçeneklerinin çeşitlendirilmesi,
- Yörük kültürünü odağa alan bir "Yörük Rotası" oluşturulması. Bu rotanın, Mart ayında

dağlara çıkan yörüklerin güzergâhına paralel olarak planlanması ve ziyaretçilere hem doğa yürüyüşü hem de kültürel deneyim imkânı sunması. Rotada tereyağı, bal, tulum peyniri gibi ürünlerin satış noktalarının kurulması; yörük rehberlerin yetiştirilerek ziyaretçilere otantik bilgi aktarımı sağlanması. Bu model, kırsal kalkınma ve turizm entegrasyonu açısından örnek teşkil edebilir.

- Doğa ve kültür temelli tanıtım kampanyaları için yerel STK'ların ağı (örneğin ADOST) etkinleştirilmesi, profesyonel sosyal medya içerikleri hazırlanması ve influencer (etki sahibi) ile iş birliklerinin hayata geçirilmesi,
- Tanıtım faaliyetlerinde bir yıllık stratejik plan oluşturularak festivallerle eşzamanlı dijital kampanyalar yürütülmesi. Ayrıca, bölgede faaliyet gösteren turizm yatırımcıları ve ajanslarla iletişim kurularak ortak tanıtım ve pazarlama platformları oluşturulması,
- Atıl durumdaki huzurevine yeniden işlev kazandırılması. Huzurevinin, yaşlı bireylerin kısa süreli doğa temelli konaklamaya yapabilecekleri, sosyal aktivitelere katılabilecekleri bir tesis haline getirilmesi,

3.4. Tema-4: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği

- Balsıra böceği yöntemi ile Sarıkavak'ta Bal Ormanı kurulması, Orman Müdürlüğü'nün iki yıl içinde revize edilecek olan kurumsal planlarına bal ormanı olarak işlenmesinin sağlanması,
- Orman Parkları, bisiklet turları, orman yürüyüş yolları (Kadıncık Vadisi, Cehennem Deresi) gibi yerlerin oluşturulması,
- Orman ürünlerinin, yöresel ürünlerle birlikte belirlenecek turizm rotalarının içine yerleştirilmesi,
- Orman köylerine verilen %20 hibe, %80 faizsiz kredi şeklinde verilen desteklerin, Sarıkavak'ta verilen süt sığırcılığı desteği ve traktör desteği gibi desteklerin geliştirilmesi,
- Ormancılıkta kullanılan yangın söndürme ekipmanlarının geliştirilmesi,
- Orman ürünlerinin yerel ekonomiye katkısını artırmak için çeşitli projeler geliştirilmesi,
- Orman köylerinde yaşayan halkın orman kaynaklarını kullanımının, çeşitli destek mekanizmalarıyla daha sürdürülebilir hale getirilmesi,
- Yerelde pelet üretimi, ihracata yönelik ürünler gibi orman ürünlerini işlemeye yönelik tesis kurulması, bunun için fizibilite çalışmasının yapılması,
- Ormanların turizm açısından kullanımı (doğa yürüyüşleri, ekoturizm vb.) için belli başlı yatırımların bölgeye çekilmesi,
- Ormancılık ve yöresel ürün çalışmalarını birleştirecek çeşitli projelerin oluşturulup uygulanması.

3.5. Tema-5: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık

- Aromatik bitki yetiştiriciliği ve işleme, paketlenme tesisi kurulumu için Ajans'ın teknik destek programı gibi destek programlarına başvurular yapılması, yine bu tesis kurulumu için fizibilite desteğine başvuru yapılması,
- Özellikle bölgede üretilen bal ve diğer ürünlerde yöresel ürün pazarı (Tarsus-Çamlıyayla üzerinde kafe ve sergi alanı gibi bir çalışma olabilir) oluşturulması,
- Tarım ile birlikte örneğin çilek ve aronya toplama, lavanta vadisi gibi deneyim turizmi olanakları geliştirilmesi,

- Çamlıyayla yöresine özgü bandırma tatlısı için kullanılan üzümler, üzüm çeşitleri ve bu sektörün geliştirilmesi,
- Bölgenin çoğunda faaliyet gösteren aile tarımı için makine-ekipman desteği sağlanması, bunun için TKDK, KOSGEB, ÇKA gibi hibe veren kamu kurumlarına başvuru yapılması, başvurunun yapılabilmesi için gerekli kapasitenin, Ajans tarafından verilen teknik destek gibi programlarla güçlendirilmesi,
- Arıcılık ve bal üretiminde safran vb tıbbi aromatik bitkilerin çoğaltılmasıyla organik bal üretimi yapılması,
- Basra/Balsıra böceği çam pamuklu koşnillerinin Muğla'dan getirtilerek Sarıkavak-Kisecik arasında yapılacak arıcılık faaliyetlerinde maliyet düşürülmesi,
- Uygulama serası oluşturulup gençlerin burada uygulamalı eğitimler alarak hem ilçeden göçünün önlenmesi hem de bölgede üretimin artırılması,
- İlçede tarım ürünleri ile ilgili markalaşma konusunda teknik destek başvurusunun yapılması,
- Tarımda güneş paneli kullanımının özellikle sulama için yaygınlaştırılması,
- Tarımsal verimliliğin arttırılması ve risklerin azaltılması adına çiftçilerin bilgilendirilmesi,
- Üreticilerin bireysel olarak ürünlerini satabileceği bir e-ticaret platformunun oluşturulması, çiftçilerin doğrudan tüketiciye ulaşmasının sağlanması,
- Yeni ve kazançlı ürünler seçilerek çiftçilerin yeni ürünler konusunda bilgilendirilmesi,
- TKDK vb. diğer destekleme mekanizmalarına çiftçilerin nasıl başvuru yapacağına ilişkin detaylı eğitimler düzenlenerek, çiftçilerin bu desteklerden etkin bir şekilde yararlanmasının sağlanması.

4. Sonuç ve Öneriler

İlçe gelişim planının genel amacı; ilçenin genel dinamikleri üzerinden yola çıkılarak, il ve ilçe düzeyinde ilgili kamu, sivil toplum ve özel sektör kesimlerini bir araya getirmek suretiyle ilçenin gelişiminin önündeki sorunların tespit edilmesi ve projelendirilerek çözüme kavuşturulabilecek alanların tespit edilmesidir. Bu bağlamda Çamlıyayla İvmelendirme Çalıştayı 15 Nisan 2025 tarihinde, Çamlıyayla'da 13 farklı kurum/kuruluşu temsilen 33 kişinin katılımıyla gerçekleşmiştir.

Çamlıyayla ilçesinin güçlü ve zayıf olduğu alanlar dikkate alınarak çalıştay kapsamında 5 farklı tema belirlenmiş ve katılımcıların bu 5 farklı tema altında gruplanarak sorun alanlarını detaylıca tartışmalarına imkân sağlanmıştır. Çalıştayı yuvarlak masa toplantıları mantığı ile gruplara bölünerek gerçekleştirilmesi birbirinden çok farklı uzmanlık ve işgal alanlarına sahip katılımcıların belirli bir konuya odaklanabilmelerini, yüzeysel yorumlardan ziyade derinlemesine tartışmalara girebilmelerini sağlamıştır.

Çalıştayı birinci teması “Çamlıyayla İlçesinin Altyapı Durumu ve İhtiyaçları” olarak belirlenmiştir. Bu tema belirlenirken; özellikle altyapısal eksiklikler ve ihtiyaçların durumu öncelikle ilgili paydaşlarla analiz edilmeye çalışılmış, ardından bu sorunlara yönelik çözüm önerileri bulunmaya çalışılmıştır. Sorunlarda özellikle içme suyu hattı, kanalizasyon hattı, ulaşım sağlanan yolların bozuk olması, doğalgaz, LNG/CNG gibi hatların olmaması, ilçede katı atık ayrıştırma ve toplama sahalarının olmaması bu durumun özellikle ilçe nüfusunun yüksek olduğu yayla sezonu yaz aylarında ciddi soruna yol açması gibi sorunlar belirlenmiştir.

İkinci tema olarak “Sosyal Sorunlar, İhtiyaçlar ve Öneriler” belirlenmiş olup; iki alt gruba ayrılmıştır. Bunlar: “yaşlıların bakımıyla ilgili sorunlar” ile “sağlık, istihdam ve

sosyal altyapı eksiklikleri” olarak belirlenmiştir. Tek başına yaşayan vatandaşlar özellikle kış aylarının gelmesiyle birlikte başta sağlık olmak üzere, kişisel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekmekte, bu sebeple de büyük bir çoğunluğu ilçeden zorunlu olarak ayrılmak durumunda kalmaktadır.

İlçede Erdemli Huzurevine bağlı Çamlıyayla Ek Ünitesi bulunmaktadır. Bu ünite sadece yaz aylarında faaliyet göstermektedir. Bu da hizmette kısıtlamalara sebep olmaktadır. Çamlıyayla ilçesinde bir adet entegre devlet hastanesi vardır. Hastanenin kadın doğum hizmeti ve diş hekimliği hizmetleri yeterli gelmemektedir.

Bölgede turizm ile mesleki eğitim alanlarının geliştirilmesi ve genç nüfusa hem istihdam sağlanmalı hem de turizm sektöründeki yetişmiş eleman eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.

İlçeye atanan öğretmenler ve diğer kamu personellerinin; çalıştıkları yere aidiyet duygularının geliştirilmesi, barınma ihtiyaçlarının karşılanması, Tarsus gibi diğer ilçelerdeki evlerinden Çamlıyayla’ya günlük gidiş-geliş yapmasının önüne geçmek için lojman ihtiyacının acil olduğu belirtilmiştir.

0-6 yaş arası çocukların eğitim süreçleri zorunlu eğitim kapsamında olmadığı için ilçeye ikametlerinden ilçeye velilerinin kendi imkânlarıyla gidiş geliş yapmaları eğitim süreçlerini zorlaştırmaktadır.

İlçede gençlik ve spor ilçe müdürlüğü birimi açılmıştır ancak herhangi bir personel ataması yapılmamıştır. Gençlik ve spor işleri de milli eğitim ilçe müdürlüğü eliyle yapılmaya çalışılmakta ve bu durum milli eğitime ek iş yükleyerek esas işlerin yapılmasını zorlaştırmaktadır.

Üçüncü tema “Turizm Potansiyeli” olarak belirlenmiştir. Yapılan toplantıda turizmde altyapısal sorunlar başta olmak üzere turizmde tanıtım eksikliği, var olan turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilememesi gibi sorunlar ele alınmış ve aşağıdaki şekilde sorunlar özetlenmiştir:

Çamlıyayla’da birçok turistik noktanın (Ana Ardiç, Papazın Bahçesi, Baştepe gibi) ulaşımı zor, yollar bozuk ve mevsimsel olarak hızla tahrip olmaktadır. Ayrıca pek çok alanda ışıklandırma ve internet altyapısı bulunmamaktadır.

Papazın Bahçesi, Sinap Kalesi, Baştepe, Cehennem Deresi gibi alanlar Milli Parklar ve sit statüsünde olduğundan giriş kısıtlamaları ve yapılaşma yasakları mevcuttur. Bu durum, söz konusu alanların kontrollü turizm kapsamında dahi etkin kullanımını engellemektedir.

İlçenin sembollerinden biri olan Namrun Kalesi’ne yönelik bazı çevre düzenlemeleri yapılmasına rağmen hala kaleye erişimde zorluklar yaşanmaktadır. Bu durum, kültürel mirasın tanıtımını ve ziyaretçi sayısını sınırlamaktadır.

İlçede yalnızca birkaç küçük otel ve pansiyon bulunmaktadır. Ev pansiyonculuğu ise ev sahiplerinin ekonomik ihtiyacının olmaması ve evlerini kiraya verme konusundaki isteksizlikleri nedeniyle gelişmemektedir.

Yöredeyörük kültürü, elyapımı doğal ürünler, yerel göç takvimleri ve endemik kuş türleri gibi güçlü temalar bulunmasına rağmen bunlar turizm ürününe dönüştürülememektedir.

Çamlıyayla’nın doğal güzellikleri ve turizm potansiyeli, sosyal medya ve dijital platformlarda yeterince tanıtılamamaktadır.

İlçedeki bazı kamu yapıları, örneğin huzurevi, uzun süredir atıl durumdadır ve sosyal ya da turistik amaçlarla değerlendirilememektedir.

Dördüncü tema olarak “Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği” belirlenmiştir. Ele alınan sorunlar özetle: Yangın söndürme ekipman ve araçlarının eksikliği, Orman ürünlerinin yerel ekonomiye yeterince katkı sunamaması olarak da özetlenebilir. Orman köylerinde yaşayan halkın orman kaynaklarını kullanımının sürdürülebilir olmaması da ciddi bir eksikliktir.

Yerelde orman ürünlerini işlemeye yönelik bir tesis bulunmamaktadır. Bu tesisin yapımı ilçe ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır. Ormanların turizm açısından kullanımı (doğa yürüyüşleri, ekoturizm vb.) için yeterli yatırımlar yapılamamıştır. Ormancılık ve yöresel ürün çalışmalarını birleştirecek çeşitli projeleri uygulanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Çalıştayın son teması ise “Bitkisel Üretim ve Hayvancılık” olarak belirlenmiştir. Bu temadaki sorunlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir: Enerji maliyetlerinin özellikle Kisecek gibi yerlerde yüksek olması, Sebil’de valilik projesi kapsamında sulama boruları döşenmesi projesinin, izin konusunda sıkıntılar yaşanması gibi sorunlar vardır.

Tarımda ürün kalitesinde sorun olmasa bile markalaşma ve pazarlama konularında ciddi eksiklikler bulunduğu belirtilmiştir. Üzümcülük; floradan dolayı bitme noktasına gelmiş ancak şimdi anaç değişikliği yapılmış ve yeniden üzüm üretimi yapılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte daha çok geliştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Kırsalda özellikle aile çiftçiliği yapıldığı, arazilerin parçalı olduğu bildirilmiştir. Dışarıdan işçi getirilememektedir. Tarım ve kırsal desteklere talebin az olduğu bildirilmiştir. Bu konuda ciddi bir bilinçlendirme çalışmasına ihtiyaç vardır.

Nüfusun yaşlanması, tarım için en önemli tehditlerden birisidir. Hayvancılıkta ise küçükbaş hayvanlarda türden/ırktan kaynaklanan verimlilik sorunları vardır. Büyükbaşta süt veriminin azdır ve yaz-kış mevsimlerinde satış farkları vardır.

İlçede 135 arıcının olduğu ve çok kaliteli bal üretiminin yapıldığı, bal üretiminde diğer ilçelere göre iddialı oldukları belirtilmiştir. Buna karşın bu konuda da ciddi bir markalaşma ve pazarlama stratejisi gereklidir. Ayrıca arıcılık sektöründe daha çok yetişmiş eleman ihtiyacı vardır.

Özetle belirlenen bu sorunlara çözüm önerileri de getirilmiş olup; çalıştay ve sonuç raporunun bulguları ışığında 2025 senesi içinde ilgili aktörlerle görüşmelere başlanacaktır. Gerekli çalışmalar ve toplantılar daha çok düzenlenecek ve bölgeye faydalı olacak destek programları ile ilgili paydaşlara bildirimler yapılacaktır.

5. Örnek Projeler

Burada ilçedeki çeşitli kurumlar tarafından, ilçenin kalkınmasına ivme kazandırmak amacıyla örnek olarak sunulan künye bilgilerine yer verilmiştir.

Proje Başlığı	SINIFIM ORMANDA
Giriş / Bağlam	Projeden fayda sağlayan guruplar Sarıkavak Şehit Murat Erdi Eker İlkokulu öğrencileri olacak. Bu öğrencilerin seçilmesinin nedeni mevcut okulun ormanlık alanda bulunması ve dolasıyla eğitime ulaşım konusunda sorun olmaması nedeniyle bu okul öğrencileri seçildi. - Türkçe Sınıfı, Matematik Sınıfı, İngilizce Sınıfı gibi branş derslerinin işleneceği bungalov sınıfların yapımı için yasal izinlerin alınması. - Yasal izinleri tamamlanan bungalov sınıfların okulun ana binasının bulunduğu ormanlık alanda inşa edilmesi.
Amaç ve Hedefler	Hedef : Projenin uygulanacağı okulun ormanlık alanda olması nedeniyle doğal ortamların eğitim sürecinde daha verimli kullanılması. Amaç : 6 saat boyunca aynı sınıfta eğitim alan öğrencilerin, bazı dersleri farklı bir ortamda ve sınıfta öğrenmelerini sağlayarak öğrencilerin eğitim seviyesinin artırılması amaçlanmakta.
Kapsam ve İçerik	1. Okulun ana binasının bulunduğu ormanlık alanda İngilizce sınıfı, Türkçe sınıfı, Matematik sınıfı, masal sınıfı vb. branş derslerinin işleneceği ve anlatımların yapılacağı bungalov sınıflar inşa etmek. 2. İlçeden göçü azaltmaya katkı sağlamak, 3. Öğrencilerin eğitim seviyesinin artmasına katkı sağlamak. 4. Ülkemizde bir ilk olması nedeniyle tanıtımına katkı sağlamak. 5. Farklı ilçe ve illerden sınıfları görmek için gelebilecek öğrenci veli ve öğretmenlerin ilçe ekonomisine katkı sağlamasına sebep olacak
Proje Hedef Kitle	Öğrenciler ve tüm paydaşlar
Proje Çıktıları ve Sonuçları	1. Okulun ana binasının bulunduğu ormanlık alanda İngilizce sınıfı, Türkçe sınıfı, Matematik sınıfı, masal sınıfı vb. branş derslerinin işleneceği ve anlatımların yapılacağı bungalov sınıflar inşa etmek. 2. İlçeden göçü azaltmaya katkı sağlamak, 3. Öğrencilerin eğitim seviyesinin artmasına katkı sağlamak. 4. Ülkemizde bir ilk olması nedeniyle tanıtımına katkı sağlamak. 5. Farklı ilçe ve illerden sınıfları görmek için gelebilecek öğrenci veli ve öğretmenlerin ilçe ekonomisine katkı sağlamasına sebep olacak
Etki	1. Yasal Yetkinin Varlığı 2. Uzman Elemanların varlığı 3. Projenin Uygulanacağı Alanda Kamu Kurum ve Kuruluşların Desteği 4. Uygun Mekânın Bulunması
Tahmini Bütçe	20.000.000 TL
Kaynaklar ve İş birlikleri	Bakanlıklar

Proje Başlığı	EĞİTİMİN TURİZME KATKISI
Giriş / Bağlam	İlçenin turizm alanında ihtiyaç duyacağı yetişmiş ara eleman gücünün karşılanmasına katkı sağlaması. - İlçenin turizm alanındaki eğitim ihtiyacını karşılamak üzere Turizm ve Otelcilik Meslek Lisesi açılması konusunun ilgili paydaşlarca kararlaştırılması. - İlçenin yerel halkının anket vb. uygulamalarla görüşlerinin alınması - Açılması kararlaştırılan eğitim kurumunun yetkili kurumlara onaya sunulması
Amaç ve Hedefler	Hedef: Kış aylarında yoğun kar yağışı alan ilçenin kış turizmine yeterince ve gerektiğinde hizmet verememesi ve ayrıca doğal güzelliklere sahip olması nedeniyle de yılın her döneminde safari, doğa yürüyüşü, offroad, motokros vb. etkinliklere ev sahipliği yapabilecek potansiyele sahip ilçenin turizm alanındaki tesisleşmesinin olmaması nedeniyle bu eksiğin azda olsa kapatılmasına katkı sağlamak üzere Turizm ve Otelcilik Meslek Lisesi açılması önemli bir gereklilik olarak önümüzde durmakta. Amaç: İlçenin yaz ve kış turizmine yönelik etkinliklerle tanıtımının sağlanmasına, ilçe ekonomisinin canlandırılmasına ve ilçenin turizm alanındaki yetişmiş ara eleman ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamak.
Kapsam ve İçerik	1. İlçenin tanıtımını sağlamak 2. İlçeden göçü azaltmaya katkı sağlamak, 3. İlçe ekonomisine katkı sağlamak 4. İlçenin yaz ve kış turizmine yönelik hizmet vermesine katkı sağlayacak tesisleşme
Proje Hedef Kitle	Öğrenciler ve tüm paydaşlar
Proje Çıktıları ve Sonuçları	1. İlçenin tanıtımını sağlamak 2. İlçeden göçü azaltmaya katkı sağlamak, 3. İlçe ekonomisine katkı sağlamak 4. İlçenin yaz ve kış turizmine yönelik hizmet vermesine katkı
Etki	5. Yasal Yetkinin Varlığı 6. Uzman Elemanların varlığı 7. Projenin Uygulanacağı Alanda Kamu Kurum ve Kuruluşların Desteği 8. Uygun Mekânın Bulunması
Tahmini Bütçe	15.000.000 TL
Kaynaklar ve İş birlikleri	Bakanlıklar

Proje Başlığı	DARIPINARI GEOMEMBRAN SULAMA HAVUZU VE SU İLETİM HATLARI YAPIM PROJESİ
Giriş / Bağlam	Sulama havuzu kurulması ile % 90 oranında yeterli sulama suyuna ulaşacak olan çiftçilerin üretim çeşitliliğini ve veriminin artırılarak maddi gelirlerinin artmasını sağlamak ve ülke ekonomisine katkıda bulunmak.
Amaç ve Hedefler	Sulama suyuna ulaşacak olan çiftçilerin çeşitli ürünler elde etme imkânı sağlamak ve verimlerinin artması ile gelirlerini artırmak. Bu sayede kazançları artan çiftçilerin tarım dışı başka işlerde çalışma zorunluğunu ortadan kaldırmak. Sulama imkânı bulamadığı için kuru tarım yapan Darıpınarı ve yapılması planlanan Üğürmük mevkiinden daha düşük rakımlı 5 (Beş) Mahallemiz (Korucak, Bağçatağı, Giden, Sarıkavak, Sarıkoyak) çiftçileri.
Kapsam ve İçerik	Kadıncık Barajı Gücük mevkiinde bulunan su kullanılmadan boşa akmaktadır. Bundan dolayı İlçemiz Darıpınarı mahallesindeki yetiştiricilere ihtiyaç duyulduğu zaman yeterli tarımsal sulama suyu verilememektedir. 20*10 metre boyutlarında 2 metre derinliğinde olan ve Kadıncık barajına akan su kaynağı tarafından beslenen 400,000 litrelik su kapasitesine sahip havuzu bulunan ve 8.000 da lık bir tarımsal arazi sulama kapasitesine sahip olan havuz yapılırsa 11 Mahallesi Tarım ve Hayvancılığın aktif şekilde yapıldığı 6 Mahallemizin yazın suyun yetersiz kaldığı sulama dönemlerinde büyük bir sorunu ortadan kaldırılmış olacaktır. Kendi arazilerine kışın boşa akan sudan faydalanamamakta yazında Mahallenin büyük bir kısmı susuzluktan ekim dikim faaliyetlerinde bulunamamaktadır. Ancak 2 metre derinliğinde 20 metre eninde 10 metre boyundaki yapılacak olan bir havuz ve Gücük Suyu mevkiinden motopomp yardımıyla Üğürmük mevkiine pompalanacak ve oradan da yapılacak olan su iletim hatları yardımıyla, kendi cazibesıyla Darıpınarı Mahallesi ve daha düşük rakımdaki Mahallelerimize su iletilecektir. Bu sayede çiftçilerin ekipman ve enerji için harcayacakları masraf çiftçimize gelir olarak kalacaktır. Kışın olası kuraklık durumunda kaynaktan akan suyun havuzda birikeceğinden yazın yetiştirilen tarımsal ürünlerin su ihtiyacını büyük oranda karşılayacaktır. Bölge çiftçisinin olumlu veya olumsuz iklim koşullarında suya ulaşımının sağlanması ile yörede bulunan çiftçilerin rekabet gücü ve tarımsal geliri yüksek ürünler ekerek gelirleri artacak ve yörede ürün çeşitliliği artışı sağlanmış olacaktır. Suyun varlığı sayesinde daha kısa zamanda yetiştirilen ürünler ekilmesi sağlanacak ve kışın üretilen tarımsal ürünler ekilebilecek bu sayede yılda iki ürün alma imkânı sağlanacak kuru tarım yapmak mecburiyetinde olan, suya ulaşma imkânı olmayan çiftçiler suya ulaşma imkânı kazanması ile sulu tarıma geçecek ve bu sayede geliri artacaktır. Ürün çeşitliliği ve geliri artan çiftçilerin çiftçiliği bir yan gelir olarak değil bir gelir kapısı olarak görmesi sağlanacak ve bu sayede köyden kente göçün önüne geçilmiş olacak. Üretilen ürünlerde su eksikliği nedeni ile ortaya çıkan verim kaybının önüne geçilerek hane halkının geliri yükselmiş olacak ve ülke ekonomisine katkıda bulunulmuş olacaktır.
Proje Hedef Kitlesi	Sulama imkânı bulamadığı için kuru tarım yapan Darıpınarı ve yapılması planlanan Üğürmük mevkiinden daha düşük rakımlı 5 (Beş) Mahallemiz (Korucak, Bağçatağı, Giden, Sarıkavak, Sarıkoyak) çiftçileri.

Proje Çıktıları ve Sonuçları	*Tarımsal ürün çeşitliliğinin artması. *Tarımsal ürünlerin verim olarak artması. *Tarımsal gelirin artması. *Köyden göçün engellenmesi.
Etki	Mersin İli Çamlıyayla İlçesi Darıpınarı Mahallesi ve daha düşük Rakımdaki çiftçilerimiz yapılacak olan Geomembran Sulama Havuzu ve ileti hatları ile tarlalarını ihtiyaç duydukları anda sulama imkanına kavuşacaktır. Sulama amaçlı suyun yeterince çok olması ve yeterli basıncın sağlanması ile bölgede bulunan ve suya ulaşma imkânı olmayan tarla sahipleri 350 çiftçi de sulama imkanına kavuşmuş olacaktır. Havuzun basıncı ve yükseltinin etkisi ile yataklı havzasında bulunan tarla sahipleri enerji ihtiyacı duymadan tarlalarına sadece damlama sulama sistemini kurup suya kavuşmuş olacaktır.
Tahmini Bütçe	Teknik 1.450.000 Araç satın alımı veya kiralanması 1.500.000 Araç maliyeti 800.000 Denetim maliyeti 500.000 Değerlendirme maliyetleri 300.000 Tanıtım (görünürlük) faaliyetleri 150.000 Sulama Havuzu Maliyeti 18.000.000 Su İletim Kanalları Maliyeti 40.000.000 Kontrolörlük işlemleri ve diğer 250.000 TOPLAM 62.950.000 TL
Kaynaklar ve İş birlikleri	DSİ Projelendirmesi / DSİ ve Kurulması Planlanan Darıpınarı Sulama Kooperatifi

Ek-1: Çalıştay Katılımcıları

Çalışmaya katılım sağlayan kurum ve kuruluşlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

	Katılımcı Kurum/Kuruluş
1	Çamlıyayla Orman İşletme Müdürlüğü
2	Çamlıyayla Kaymakamlığı
3	Çamlıyayla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
4	Çamlıyayla Belediyesi
5	Çamlıyayla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
6	Çamlıyayla Halk Eğitimi Merkezi
7	Çamlıyayla K.E.Ç.P.A. Lisesi
8	Çamlıyayla S.Ş.M.E.E. İlkokulu
9	Fakılar Sulama Kooperatifi
10	Sebil Sulama Kooperatifi
11	Kesecik Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
12	Sebil Tarım Kredi Kooperatifi
13	Çukurova Kalkınma Ajansı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI

Adana Yatırım Destek Ofisi

Döşeme Mahallesi Turhan Cemal Beriker Bulvarı
No:138/2 01060 Seyhan/ ADANA

+90 (322) 363 00 39 - 40

+90 (322) 363 00 41

info@cka.org.tr

cukurovakalkinmaajansi@hs01.kep.tr

Mersin Yatırım Destek Ofisi

Kültür Mahallesi Atatürk Caddesi
No:58 Akdeniz / MERSİN

+90 (324) 237 80 86

+90 (324) 237 86 26

info@cka.org.tr

cukurovakalkinmaajansi@hs01.kep.tr

cka.org.tr

Kalkınma Ajansları Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz.